

Péče o kůži u pacientů podstupujících radioterapii

Mgr. Lenka Krupová, Ph.D.¹, doc. MUDr. Ing. Jakub Cvek, Ph.D.²

¹Kožní oddělení, FN Ostrava

²Klinika onkologická LF OU a FN Ostrava

Radiační dermatitida je velmi častou reakcí při radioterapii, postihuje s různou intenzitou přibližně 95 % pacientů. Při závažném průběhu může mít významný dopad na kvalitu života. Vhodné použití klinicky prověřených produktů umožňuje ochraňovat pokožku pacienta a dosahovat velmi dobrých výsledků během léčby kožních reakcí. Praktičtí lékaři mohou významně přispět k naplnění potřeb pacientů, ujistit je, podpořit, edukovat případně doplnit informace. Existující vztahy praktických lékařů s jejich pacienty jsou dobrým předpokladem k tomu, aby se bez obav mohli doptat a poradit. Znalost aktuálních postupů pomůže jak konzistentním informacím pro pacienta a jeho edukaci, tak rozpoznání, kdy řešit obtíže a kdy doporučit pacienta ke specialistovi. Přehledový článek je redukovanou verzí dokumentu Doporučení pro preventivní a léčebnou péči o kůži pacientů podstupujících radioterapii zaměřenou na potřeby lékařů poskytující primární péči.

Klíčová slova: radiodermatitida, doporučení, péče o kůži, prevence.

Skin care of patients undergoing radiotherapy

Radiation dermatitis is a very common reaction in radiotherapy, affecting approximately 95 % of patients with varying intensity. In severe cases, it can significantly impact the quality of life. Appropriate use of clinically proven products protects the patient's skin and achieves excellent results during the treatment of skin reactions. General practitioners can significantly contribute to meeting patients' needs, reassuring them, supporting them, educating them, or supplementing information. Existing GP relationships with their patients are a good precondition for them to be able to inquire and advise without fear. Knowledge of current procedures will help provide consistent information for the patients and their education and recognize when to solve problems and when to recommend the patient to a specialist. The review article is a reduced version of the document Recommendation for preventive and therapeutic skin care of patients undergoing radiotherapy focused on the needs of primary care physicians.

Key words: radiodermatitis, recommendation, skin care, prevention.

Úvod

Hlavními cíli Národního onkologického programu je snižování incidence a mortality nádorových onemocnění, prodloužení a zlepšení kvality života onkologicky nemocných. V posledních letech díky screeningu a novým léčebným postupům výrazně vzrostlo celkové přežití onkologických pacientů. Nárůst prevalence pacientů s onkologickou diagnózou zohledňuje i dokument Organizace a hodnocení kvality onkologické péče v ČR (Věstník MZ ČR,

částka 13/2017), který vyžaduje spolupráci zapojených poskytovatelů zdravotních služeb i zdravotních pojišťoven. Síť komplexního onkologického centra musí spolupracovat s regionálními pracovišti i s poskytovateli primární péče, kam patří i praktičtí lékaři.

Posunutím systému péče o dispenzarizované onkologické pacienty ze specializovaných center k praktikům se dále zvýšila důležitost role praktických lékařů. Nemocní i jejich blízcí se na ně často obrazejí jako na

koordinátory péče. Setkávají se s nemocnými, kteří jsou léčeni, ve chvíli, kdy mají akutní problém a jsou vzdáleni svému mateřskému onkologickému pracovišti. Proto je důležité, aby znali postupy diagnostiky, postupy provádění léčby, nové léčebné metody a zejména jejich nežádoucí účinky a dokázali je řešit spolu s onkology. Zároveň mají praktici v rukou množství informací o nemocných, které umožňují účinně pomoci i v otázkách preventivně sociálních.